

Onze kijk op kernwerking en begeleiding

- Een “**kijk**” die we de voorbije jaren **SAMEN** hebben opgebouwd
- **Structuur** in de werkzaamheden en inzichten van de voorbije jaren

1. Kernwerking

A. De opdracht van plaatselijke kernen

1. Kernwerking

A. Opdracht plaatselijke kernen

Bron: - visietekst “positionering van de plaatselijke werking
- methodiek : op koers naar de toekomst

1. Kernwerking

A. Opdracht plaatselijke kernen

Huisbezoek

1. **Organisatie: huisbezoek op maat**
Opvolging specifieke taken huisbezoek wordt toevertrouwd aan één of meerdere vrijwilligers
2. **Werven, vormen en begeleiden van vrijwilligers** die engagementen opnemen op het vlak van huisbezoek
3. **Werk maken van de profilering en uitbouw netwerken** van Ziekenzorg CM als plaatselijk aanspreekpunt contact chronisch zieke mensen.

1. **Huisbezoek op maat**
Contacten thuis aan chronisch zieke en zorgbehoevende mensen en hun mantelzorgers
Prioriteit: thuisgebonden zieken
2. **Profilering buurt**
centrale plaats m.b.t. contact doelgroep, uitgebouwd netwerk en deskundige doorverwijzing

1. Kernwerking

A. Opdracht plaatselijke kernen

1. **Laagdrempelige activiteiten op maat**
2. **Gedifferentieerd activiteitenaanbod op basis van noden en wensen doelgroep**

1. **Uitbouw gedifferentieerd aanbod op maat**
2. **Werven, vormen en begeleiden van vrijwilligers die engagementen opnemen op het vlak van activiteiten**
3. **Aangaan samenwerkingsverbanden**

1. Kernwerking

A. Opdracht plaatselijke kernen

1. **Groepsvorming en delen globale visie** Ziekenzorg CM
2. **Werven, vormen en begeleiden van vrijwilligers** die specifieke engagementen opnemen op alle terreinen
3. **Uitbouw plaatselijk netwerk**

1. **Belangenbehartiging**
2. **Sensibilisering** ruime samenleving
3. **Promotie werking** (actieve participatie buurtleven)
4. **Aandacht mantelzorg:** ondersteunende en doorverwijsfunctie

1. Kernwerking

B. Streefdoelen : wat elke kern zou dienen te bereiken

Bron : Nota kwaliteitsparameter afdelingsbegeleiding
(juni 2011)

1. Kernwerking

B. Streefdoelen

Huisbezoek

1. Elke thuisgebonden zieke wordt minstens 1 keer per maand bezocht

1. **Organisatie: huisbezoek op maat**
  - Een kennismakingsgesprek met elke **nieuwe zieke**
  - Men maakt werk van een **optimale matching tussen vrijwilligers en zieke personen**
  - **Onderscheid in frequentie Van en de aard van de contacten**

1. Kernwerking

B. Streefdoelen

2. - Voldoende vrijwilligers (1/5 deelnemers)

- Bij uitstap: 1 vrijwilliger per mobiele deelnemer
- Deskundige hulpverlener

1. Op maat:
  - Activiteit in toegankelijke locatie met toegankelijk toilet
  - Uitstap met toegankelijk vervoersmiddel
  - Aanwezigheid hulpmiddelen
  - Vervoersaanbod van en naar de activiteit
  - Kostprijs en duur zijn geen drempel tot deelname
2. **Gedifferentieerd aanbod 4 activiteiten op jaarbasis**
  - Om de 2 jaar komt elk type activiteit 1 maal aan bod
  - Om de 4 jaar één vormingsthema uit nationaal aanbod
  - Om de 4 jaar 1 externe culturele activiteit
  - Om de 4 jaar consultatie wensen en noden doelgroep

1. Kernwerking

B. Streefdoelen

Andere

1. **Vrijwilligers kennen het ruime aanbod Ziekenzorg CM en nemen deel aan bovenlokale samenkomsten Ziekenzorg CM**
3. **Kern is vertegenwoordigd in gemeentelijke overlegstructuren, heeft structurele contacten met thuiszorgdiensten en is actieve partner in samenwerkingsinitiatieven op lokaal vlak**

2. **1 maal om de 2 jaar uitbreekmoment (Dag chronisch zieke mensen)**
3. **1 maal per jaar treedt de kern met de werking naar buiten.**

1. Kernwerking

B. Doelstelling

Gezonde vrijwilligerswerking

Vrijwilligerswerking op maat:

- Vrijwilligers kunnen engagements bepalen voor interesse en tijd
- Overzicht taakverdeling en engagement

Waardering

- Jaarlijkse waarderingssamenkomst
- Beleid waardering mensen die engagement beëindigen

Begeleiding, vorming en ondersteuning

- Jaarlijkse deelname vormingsmoment
- Gedragen afspraak rond onkostenvergoeding en deelnameprijzen

Inspraak en erkenning

- Minstens 4 samenkomsten voor alle vrijwilligers
- Minstens 1 planningsamenkomst

2. Kernbegeleiding

A. Wat ?

Bron : Nota afdelingsbegeleiding (november 2010)

A. Wat ?

Kernbegeleiding

1. Materiële ondersteuning
2. Informatie uitwisseling
3. Bovenlokale vorming
4. Lokale vorming
5. Procesmatige ondersteuning
6. Waardering

2. Kernbegeleiding

B. In het Ithakaplan

Bron : Ithakaplan (juni 2010)

B. In het Ithakaplan

- **Centraal werkpunt :**
  - Komen tot een **sterkere begeleiding** en ondersteuning op maat van plaatselijke kernen
  - **Méér educatieve tijd** om dit te realiseren
  - **Bevraging** kernen m.b.t. **kernondersteuning**, begeleiding

B. In het Ithakaplan

Kernbegeleiding

1. Materiële ondersteuning

- Plan van aanpak materiële en administratieve ondersteuning
- Plan van aanpak passende en efficiënte ondersteuning

2. Informatie uitwisseling

3. Bovenlokale vorming

- Jaarlijks versterken aanbod
- Syllabus HBV
- Externe vertegenwoordiging
- Vrijwilligersbeleid
- Welkomcursus
- Onthaalbeleid

4. Lokale vorming

5. Procesmatige ondersteuning

6. Waardering

- Plan van aanpak

B. In het Ithakaplan

Kernbegeleiding

1. Materiële ondersteuning
2. **Informatie uitwisseling**
  - Standpunten
  - Welkombrochure
3. Bovenlokale vorming
4. **Lokale vorming**
  - Nieuw thema
  - Onthaalbeleid
  - Werkmateriaal DCZM
  - Inspiratieboekje profilering
  - Modules huisbezoek
  - Vorming organisatie huisbezoek
5. Procesmatige ondersteuning
6. Waardering pak

B. In het Ithakaplan

Kernbegeleiding

1. Materiële ondersteuning
2. Informatie uitwisseling
3. Bovenlokale vorming
4. **Lokale vorming**
  - Vorming mantelzorg
  - Voorstelling externe partners
  - Vrijwilligersbeleid - deelengagements
5. Procesmatige ondersteuning
6. Waardering pak

B. In het Ithakaplan

- **Sterker inzetten op procesbegeleiding**

Afspraak : elke educatieve kiest 2 kernen om concreet mee aan de slag te gaan in 2013

Werving & werken met deelengagements zijn prioritaire werkpunten in deze begeleiding

2. Kernbegeleiding

C. Inzichten procesbegeleiding, begeleiding tot verandering

5 stadia in veranderingsprocessen

Stadium	Naam	Kenmerk	
1	Probleemblindheid	Niet de intentie iets te ondernemen, niet bewust van mogelijke problemen Spelen niet in op opportuniteiten om kern verder te helpen.	Bewustmaking via confrontatie, campagnes, getuigenissen, ... Doelstelling: bewust maken van feit dat verandering wenselijk is. Mechanismen : minimaliseren, externe- en interne factoren
2	Bezinning	Groeiende intentie om werking te wijzigen. Bewust van voordelen die een aanpassing op termijn kunnen betekenen. Stelt zich open voor informatie van buitenaf. Tegelijkertijd ook bedacht mogelijke nadelen van verandering	Overtuigen van de voordelen van verandering en duiden van oplossingen voor nadelen. Doelstelling: omslaan beslissingsbalans , vertrouwen geven in hun eigen capaciteiten

5 stadia in veranderingsprocessen

3	Vorbereiding	Bewust van problemen en dat ze er zelf iets aan kunnen doen. Zien voordelen van verandering Accepteren hulp van begeleiding	Helpen in formuleren problemen en vertaling in realistische intenties en concrete plannen. Praktisch advies om plan te realiseren. Wegwerken hindernissen en barrières.
4	Actie	Op eigen initiatief werkvormen aangepast Zelf actiepunten geformuleerd en ontwikkeld	Stimuleren acties te evalueren, bij te sturen en te optimaliseren Prototypes voor getuigenis t.a.v. andere kernen
5	Behoud van verandering	Aangepast aan noodzakelijke verandering Stabiliteit Waken over dynamiek verandering = nooit veranderend proces	Evalueren huidige werking met veel aandacht voor de positieve resultaten van verandering en continue karakter van verandering

	Vernieuwd versus Traditioneel	Dynamiek	Potentieel	Openheid voor verandering	Tevredenheid over huidige werking	Sterkte-Zwakte	Prioriteit bij begeleiding
TYPE 1 stadium 4: <i>Actie</i> - stadium 5: <i>Behoud</i>	Vernieuwd	Aanwezig	Aanwezig	Ja	Tevreden	<u>Sterkte:</u> reeds vertrouwd met nieuwe werkwijze, deeltaken, coördinatie. Komt zelf raad vragen indien nodig <u>Zwakte:</u> ?	Vooraf 'volgen' van de afdeling. Educatieve heeft een ondersteunende functie. <i>Minimale tijdsinvestering, maximaal resultaat</i>
TYPE 2 stadium 3: <i>Voorbereiding</i>	Traditioneel	Enkele dynamische mensen	Aanwezig	Ja	Ontevreden	<u>Sterkte:</u> aanwezigheid van enkele vrijwilligers (kartrekkers) die willen veranderen. Zodra ingestapt in proces, wordt raad gevraagd indien nodig. <u>Zwakte:</u> cultuur die 'verouderd' is met weinig vernieuwende elementen. Kan zelfstandig moeilijk 'starten' met verandering omwille van traditie	Aanzetten tot 'zelfdiagnose'. Helpen bij de start (sturen), geleidelijk aan overschakelen op volgen. Informatie verstrekken bij praktische problemen. Methodieken aanreiken om tot taakinventarisering en taakherverdeling te komen. <i>Aanzienlijk rendement bij beperkte investering.</i>
TYPE 3 Stadium 2: <i>Bezinning</i>	Traditioneel	Aanwezig	Aanwezig	Ja	Tevreden	<u>Sterkte:</u> openheid om te veranderen is aanwezig. Dynamische kartrekkers aanwezig. Probleembewustzijn. Zal zelf contact opnemen bij problemen. <u>Zwakte:</u> nog gehecht aan 'eenheid'. Soms te weinig kansen voor 'nieuwe vrijwilligers'. Nog te weinig acties	Bespreekbaar maken van taakverdeling en beperkt engagement. Educatieve als 'permanente startmotor'. Expliciteren van wat reeds in de afdeling leeft. Aansturen op 'actie', na planning. <i>Continue opvolging noodzakelijk, maar goede kosten/baten-verhouding.</i>
TYPE 4 Stadium 1: <i>Probleemblindheid</i> Stadium 2: <i>Bezinning</i>	Traditioneel	Zonder uitgesproken dynamiek	Beperkt aanwezig	Enigszins	Tevreden	<u>Sterkte:</u> enig probleembewustzijn. <u>Zwakte:</u> te weinig potentieel aanwezig. Zal geen contact nemen bij problemen.	Duiden van de bevindingen. Confronteren met realiteit. Pogen 'potentieel' aan te spreken/ te zoeken. <i>Intense opvolging is noodzakelijk, rendement beperkt.</i>
TYPE 5 Stadium 1: <i>Probleemblindheid</i>	Traditioneel	Zonder uitgesproken dynamiek	Afwezig	Nee	Tevreden	<u>Sterkte:</u> functionerende kern, op traditionele wijze, relatief grote samenhang. <u>Zwakte:</u> geen probleembewustzijn. Problemen worden geexternaliseerd. Neemt zelf geen contact bij problemen.	Bewustmaking van eigen aandeel in huidige impasse. Aanreiken alternatieven. Bespreekbaar maken van verandering en openheid. <i>Intense begeleiding is noodzakelijk om tot verandering te komen, rendement niet gegarandeerd.</i>

10 werkzame elementen voor begeleiding van verandering in kernen

1. **Goede kennis kern**
2. **Gemotiveerde** procesbegeleider die in verandering gelooft
3. **Goede voorbereiding en begeleiding**
4. **Geen te hoog gegrepen doelstellingen**
  - Werken met modules en submodules
5. **Snelle resultaten** (en consolidatie)
6. **Continuïteit van de begeleiding**
7. **Vanuit concrete situatie kernen**
8. **Bestuursvernieuwing als scharniermoment**
9. **Belang goede vergadercultuur**
10. **Oud >< verandering**

Coaching vanuit socio - culturele methodiek

Kernbegeleiding

Kernbestuur

Huisbezoek

Activiteiten

Andere

Coaching vanuit socio - culturele methodiek

Coaching :

Empowerment : kern heeft zelf de macht en de verantwoordelijkheid tot slagen

Zelfsturing : initiatiefrecht ligt in handen van de kern

Coaching vanuit socio - culturele methodiek

Coaching :

Geheel van interacties tussen kern en begeleider gericht op een **zelfgestuurde en doelgerichte ontwikkeling van verschillende processen die de werking verbeteren**

Coaching vanuit socio - culturele methodiek

Coachingstraject :

- Betrokkenheid op thema
- Identificatie huidige situatie
- Opties vooropstellen
- Leerproces versterken
- Opvolgen
- Bijsturen/Bekrachten

2. Kernbegeleiding

D. Wervingsactie “Proef Ziekenzorg CM”

Wervingsactie “Proef Ziekenzorg CM”

- Maart 2013 tot maart 2014
- 1.250 nieuwe vrijwilligers plaatselijke werking
- Procesbegeleiding kernen

D. Werving

1. Materiële ondersteuning	2. Informatie uitwisseling	3. Bovenlokale vorming	4. Lokale vorming	5. Procesmatige ondersteuning	6. Waardering
- Snoepdoosje	- Facebook	- Film "Proef"	- Folder	- Folder, Flyer	- Aandacht resultaten
- Film "Proef"	- Publicaties	- Folder, Flyer	- Flyer	- Takenkaart	- Bruikbaar materiaal en ondersteuning
			- Film "Proef"		

D. Werving

Kernbegeleiding

5. Procesmatige ondersteuning :

- Keuze 2 kernen : in eerste instantie kwaliteitsverhoging werking kern op basis kerntypologie
- Werving is afgeleide
- Uitgewerkt materiaal niet bruikbaar voor elk type van kern !

Vragen ter bespreking

- 1. Welke (bijkomende) initiatieven dienen ontwikkeld om wervingsactie succes te maken in jouw verbond ? Naar welk type van kernen zijn geplande acties gericht ?**
- 2. Met welke twee kernen wordt een procesbegeleiding opgestart of hoe zal deze keuze verder worden gemaakt (aanpak en timing)?**

Vervolg traject

17/10/2013 : intervisie, stand van zaken

03/04/2013 : eindevaluatie & leerpunten
toekomst